

**FUNDACIÓ COMUNITÀRIA
DE LA VALL DE CAMPRODON**

"Benestar i futur"

EL PROJECTE D'ESPECIALITZACIÓ CAP A LA
BIOECONOMIA DE LA VALL DE CAMPRODON

DOSSIER DE PREMSA

3/03/2024

SUMARI

- 1- NOTA DE PREMSA
- 2- LA VALL DE CAMPRODON
- 3- INFORMACIÓ SOBRE LA FUNDACIÓ COMUNITÀRIA DE LA VALL DE CAMPRODON
(FCVC)
- 4- EL PROJECTE D'ESPECIALITZACIÓ CAP A LA BIOECONOMIA DE LA VALL DE
CAMPRODON
- 5- BIOGRAFIES DELS PORTAVEUS
- 6- INFORMACIÓ DE CONTACTE
- 7- ANNEXOS (Material de Comunicació, fotografies, vídeos..)

1- NOTA DE PREMSA

La Vall de Camprodon inicia un ambiciós projecte d'especialització cap a la Bioeconomia

- **El projecte, redactat per la Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon, engloba un pilot de la Generalitat per aconseguir paisatges agroforestals resilents i diversos pilots promoguts per la Mancomunitat de la Vall de Camprodon per adaptar l'agricultura i la ramaderia al canvi climàtic i millorar la viabilitat de les explotacions.**
- **El projecte ideat per la Fundació Comunitària Vall de Camprodon, serà promogut per la Generalitat i per la Mancomunitat de la Vall que engloba 6 ajuntaments.**

La Vall de Camprodon inicia un ambiciós projecte de bioeconomia circular que pretén reduir la dependència dels productes fòssils i minerals, fomentar una millor integració dels serveis ecosistèmics i de la biodiversitat en l'economia així com promoure el desenvolupament econòmic de la zona i la creació de nous llocs de treball d'acord amb els principis establerts pels ODS (Objectius Desenvolupament Sostenible).

Aquest projecte ha estat ideat per la Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon, que té per objectiu millorar la qualitat de vida de la gent de la Vall, després de detectar les vulnerabilitats i oportunitats, que a llarg termini podria tenir aquest enclavament tan conegut turísticament. Aquesta Fundació ha treballat conjuntament amb les administracions locals i amb els diferents agents i associacions de la Vall de Camprodon per tal d'elaborar aquest full de ruta que permeti aconseguir un desenvolupament sostenible, resilient i transformador de la Vall.

Per una banda, s'ha assolit que la Vall formi part del pla pilot per crear paisatges agroforestals resilents al canvi climàtic promogut pel Departament d'Acció Climàtica de la Generalitat. Amb aquest pilot es pretén fer una gestió integral del territori per optimitzar els recursos naturals, els serveis i l'economia local amb l'objectiu de crear un paisatge agroforestal resilient als efectes de la crisi ambiental global. Per dissenyar aquests paisatges s'identifiquen quins atributs locals cal valorar i quins d'aquests es considera que cal modular per augmentar-ne la resiliència davant de potencials factors de canvi socials, econòmics o ambientals. La proposta de transformació del paisatge vindrà determinada per un treball inicial per part de tècnics del Departament, investigadors i el Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC). Després es faran sessions participatives, per acabar d'aterrar els models a escala local, amb tots els agents que ja té detectats la Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon. Seguidament es preveu una injecció econòmica important per part de la Generalitat per dur a terme les accions que es convinguin.

Aquests models de paisatges agroforestals resilents seran un important punt de partida per emprendre accions després. Accions que siguin sostenibles i que puguin perdurar en el temps.

Per a la Fundació Comunitària, els objectius específics, per obtenir aquests paisatges resilents haurien de ser: el balanç hídric, el risc d'incendi, la biodiversitat i hàbitats, l'activitat agro-ramadera i el paisatge amb atractiu turístic i de qualitat.

Per aconseguir-ho, la Mancomunitat de la Vall de Camprodon, com a promotor del projecte, ha demanat una subvenció a Fundación Biodiversidad per dur a terme unes accions motores que mobilitzin tota la cadena de valor, com ara: estudis del balanç energètic dels boscos de la Vall públics i privats i dels potencials consums poblacionals (administracions, hotels, indústria, particulars); l'estudi de viabilitat d'instal·lació de xarxes de calor en els 6 municipis de la Vall per abastir la població d'aigua calenta; l'assessorament tècnic per la rehabilitació energètica d'edificis i activitats en àmbit rural; la dinamització de la gestió forestal conjunta, enfocada a l'obtenció de biomassa forestal per a usos energètics i també a valorar altres productes fusters i recursos endògens; la recuperació d'espais agraris abandonats, resiliència de les explotacions ramaderes extensives davant el canvi climàtic i diversificació agrària orientada a la introducció de produccions de major valor afegit.

Quasi 200.000 euros, amb finançament del Ministeri, permetran iniciar la transformació agroalimentària de la Vall de Camprodon.

El Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico ja ha atorgat una subvenció a la Mancomunitat de 175.073,42 euros per tirar endavant el projecte anomenat "*Valls Circulars: Agroeconomia multisectorial resilient a la Vall de Camprodon per adaptar entorns de muntanya al canvi climàtic*". Aquesta suma, més una aportació de la Fundació i de la mateixa Mancomunitat a través de tots els ajuntaments de la Vall, permetrà treballar en la transformació agroalimentària de la Vall en l'àmbit de diversificació agrària i adaptació al canvi climàtic, mitjançant la implantació de noves produccions i aplicació de noves tecnologies; i sobretot, orientat a la millora de la rendibilitat de les activitats agràries, mitjançant l'obtenció de productes locals de major valor afegit.

Aquest projecte inclou un estudi analític previ, formació als agricultors i ramaders i una sèrie de proves pilot per avaluar la viabilitat de les noves produccions proposades, així com mentories dirigides directament a les explotacions agràries de la Vall de Camprodon.

Aquest projecte de Bioeconomia de la Vall de Camprodon es presentarà en el pròxim [Congrés de Bioeconomia BIT](#) el dia 21 de març i suposarà, sens dubte, una colla de reptes que requereixen de nous coneixements i sistemes que transformin el sector agroalimentari i forestal de la Vall.

2- LA VALL DE CAMPRODON

La Vall de Camprodon, formada per sis municipis: [Camprodon](#), [Sant Pau de Segúries](#), [Molló](#), [Setcases](#), [Vilallonga de Ter](#) i [Llanars](#), se situa al nord-est de la comarca del Ripollès, a tocar de l'Alta Garrotxa, i limita al nord amb el Vallespir i el Conflent, ja a França. S'estructura seguint el riu Ter a llevant, que neix a la coneguda estació d'esquí de Vallter 2000, i el riu Ritort a ponent. El territori, més al nord, forma part del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, d'especial rellevància pel seu patrimoni natural i immaterial.

Aquesta Vall té unes característiques especials determinades per la seva altitud, pel seu relleu abrupte i muntanyós, que fan que es vegi afectada pels vents de llevant, la qual cosa propicia una elevada pluviometria. Aquest fet permet que els paisatges de la Vall destaquin per la seva varietat paisatgística de gran qualitat i que s'hagin convertit en reclam turístic des de finals del segle XIX amb l'arribada dels primers excursionistes i de la burgesia barcelonina que va edificar les magnífiques i senyoriales torres d'estiueig: el Modernisme es fa protagonista al passeig de La Font Nova, al passeig Maristany o dins la mateixa vila.

Per sota dels 1.600 metres d'altitud, dominen els boscos caducifolis característics del centre i nord-est europeu i per sobre els 1.600 metres domina la vegetació d'alta muntanya boreoalpina. Dins el territori podem trobar també veritables tresors faunístics com la perdiu blanca, el gall fer, el mussol pirinenc, l'àguila daurada, el trencalòs, el gat salvatge, la marmota, entre d'altres que poblen aquest territori.

En l'àmbit històric, arquitectònic i cultural, la Vall té molt valor i té un gran patrimoni pel que fa a ermites, oratoris, santuaris, esglésies, construccions civils, mostres d'art, cabanes de pastor, tancats de pedra i jaciments arqueològics. Destacar també la petjada de l'art romànic que és protagonista en moltes obres arquitectòniques dels segles XI i XII i està present a tots els pobles de la Vall.

Aquest patrimoni urbanístic i paisatgístic es posa en valor i protegeix gràcies al projecte transfronterer [País d'Art i d'Història Transfronterer de Les Valls Catalanes del Tec i del Ter](#) i a la [Carta del Paisatge de la Vall de Camprodon](#).

A la Vall el sector primari ha patit una recessió molt important. Actualment, el sector ramader està completament dedicat a la producció ramadera extensiva i semi extensiva, principalment boví. També hi ha ovelles, xais, cabres i cabrits i durant els darrers anys, les explotacions ramaderes amb bestiar equí han augmentat, des de la creació el 2008 de la marca de Garantia [«Poltre de Muntanya del Ripollès»](#) i l'augment del seu consum.

L'agricultura i l'explotació forestal sempre han estat un complement de l'activitat ramadera en quant a autoconsum.

El sector secundari té molt poca presència a la vall des del tancament de les indústries que obtenien l'energia de l'aigua del riu en successius salts d'aigua. Tot i això, l'agroindústria té un paper molt important al sector industrial de la Vall i en destaquen: la fàbrica de [galletes Birba](#), que elabora galletes de forma artesanal des de 1893, amb ingredients sempre naturals i d'alta qualitat; i diversos establiments d'elaboració d'embotits. Precisament, tant les galletes com els embotits són dos elements que, tradicionalment, han format part de l'imaginari turístic de la Vall de Camprodon. De fet, hi ha un conjunt ampli de carnisseries i xarcuteries que ofereixen la venda

directa dels embotits en el mateix establiment. Els productes més emblemàtics són el formatge fresc, el mató, el iogurt i altres varietats de formatges que s'elaboren de manera artesana seguint mètodes tradicionals a la Vall de Camprodon.

A partir de la dècada del 1970 els motors econòmic de la Vall de Camprodon ha estat el turisme, augmentant la superfície construïda dins dels nuclis urbans per la forta demanda de segones residències i d'equipaments turístics.

La riquesa gastronòmica de la Vall és un altre tret distintiu. Es caracteritza per una cuina tradicional de muntanya de gran qualitat que s'ha llegat de generació en generació i també per noves propostes culinàries creatives. L'elaboració de dolços a la Vall també s'ha fet de manera tradicional i artesana des de temps antics.

3- INFORMACIÓ SOBRE LA FUNDACIÓ COMUNITÀRIA DE LA VALL DE CAMPRODON

Les Fundacions Comunitàries són organitzacions no lucratives la finalitat de les quals és enfortir i articular la comunitat on treballen –localitats, comarques, petites ciutats o barris– canalitzant recursos i competències per a la resolució de necessitats i iniciatives d'interès comú a aquesta comunitat.

La Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon (FCVC), en concret, va ser fundada a mitjan del 2022, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida i el benestar de les persones de la Vall. El seu propòsit és potenciar, donar suport i impulsar les persones i els projectes econòmics, socials, culturals i ambientals de la comunitat, a partir d'iniciatives i projectes innovadors que dinamitzin de manera sostenible i resilient aquest territori, la Vall de Camprodon.

La FCVC va iniciar les seves actuacions a partir d'una [jornada de captació d'idees](#) que es va celebrar el 29 de juliol del 2022, on nombrosos experts de diferents àmbits i coneixedors de la vall van parlar de les possibilitats de futur que es podien treballar. Arran d'aquesta pluja d'idees es va començar a treballar en diferents projectes que a curt i a llarg termini podien millorar la qualitat de vida i el benestar dels habitants de la Vall.

Les accions s'han agrupat en quatre unitats segons l'enfocament i la població diana:

3.1.- PROJECTES PELS JOVES

3.1.1.- ACCIÓ DE MENTORIA (en funcionament, tancat el primer curs i obert el segon)

Aquesta és l'acció més avançada, amb el vistiplau del patronat i en funcionament des del novembre de 2022. Es tracta d'un programa en què cada un dels alumnes de l'últim curs (4t d'ESO) de l'Institut de Camprodon tingui un mentor professional en l'àrea que l'estudiant estigui interessat o que cregui que es vol dedicar en el futur. El primer curs ja s'ha tancat amb un gran èxit. Ja s'ha reobert pel curs 23-24, amb visites a l'Institut i xerrada als estudiants.

Responsables: Jaume Bertranpetit, Montse Pairó, Anna Puixeu, Maite Viguera, Teia Guillaumes.

3.1.2.- PLA D'ENTORN EDUCATIU

Implicant els centres educatius de la Vall amb l'escola Dr. Robert, l'Institut Germans Vila Riera i la ZER Vall del Ter (escoles de Sant Pau, Llanars i Vilallonga) i en col·laboració amb Càritas Vall de Camprodon i Creu Roja Vall de Camprodon.

Es tracta d'implicar activament a tota la societat que envolta als alumnes perquè la seva educació sigui excel·lent i no hi hagi mancances educatives. A partir d'aquest objectiu es van treballar quines condicions havia de tenir un alumne per tenir èxit i es va concloure que les condicions de millora serien:

- Acompanyament de deures i estudi.

- Possessió dels materials necessaris.
- Assistència a totes les activitats complementàries i extraescolars.
- Família amb bona adhesió al sistema educatiu i amb confiança en el mateix.
- Acompanyament emocional.

En fase de millora del projecte escrit i pendent d'aprovació per part del Patronat. Subvencionat per la Fundació de la Caixa.

Responsable: Marià Morer

3.1.3.- ACCIÓ DE JOVENTUT SALUDABLE/JOVENTUT SENSE DROGUES (en construcció).

A proposta de diversos agents de la població i diversos esdeveniments greus, hem desenvolupat un programa per incidir en **conflictes importants en el comportament dels joves** que poden hipotecar el seu futur, tant d'estudis com de salut i de relació amb els altres i que calen enfocar-los de manera holística, implicant els joves, l'escola i la família. Es tracta dels problemes derivats **de l'assetjament entre ells o bullying, l'assetjament sexual, la pornografia i el consum de drogues, incloent-hi el tabac i l'alcohol**. En aquest moments s'ha redactat una tercera versió, amb aportacions de diversos professionals de l'educació i la salut del jovent.

Donada la realitat i urgència dels aspectes relacionats amb drogues, s'ha decidit iniciar el programa pel curs 23-24 amb un focus específic en els problemes d'addicció i el programa passa a anomenar-se **ACCIÓ DE JOVENTUT SENSE DROGUES**.

Es preveu poder fer una prova pilot el curs 2023-24. En aquests moments s'està tractant amb els responsables d'educació, salut, benestar social i seguretat de l'administració.

Responsables: MaRosa Güell i Marià Morer, amb participació d'Albert Rigat, Jaume Bertranpetit i molts col·laboradors externs.

3.1.4.- ACCIONS FORMATIVES PER FUTURS EMPRENEDORS (en funcionament)

Donat que creiem en el potencial econòmic i personal de les persones de la Vall, volem oferir eines que els permetin ampliar o millorar els seus coneixements que repercutiran en l'activitat econòmica. Sondejant diversos actors econòmics (emprenedors, autònoms i ramaders) vam copsar les seves inquietuds pel que fa a temes de fiscalitat i per tal de tenir pautes econòmiques financeres aplicables als seus negocis.

Juntament amb Cristina Ventura, economista de C. Ventura Consultors SL, hem programat uns tallers bàsics d'orientació empresarial. Aquests primers tallers tenen com a objectiu donar un coneixement de les diferents opcions per iniciar o ampliar un negoci i de les diferents obligacions fiscals, comptables i administratives de cada opció així com tenir unes pautes per elaborar un pla de negoci previ i una anàlisi posterior de la rendibilitat del negoci. Van dirigits a persones amb mentalitat emprenedora que vulguin saber QUÈ i COM fer-ho abans de començar una activitat o una ampliació de l'existent.

Responsables: Lourdes Cros, Cristina Ventura, Teresa Nogué, Guillem Pastoret

3.2.- ACCIONS PER A LA GENT GRAN

3.2.1.- Us Acompanyem (en fase d'implementació)

Es tracta d'un programa amb l'objectiu de fer companyia a les persones grans que viuen soles, sigui perquè no tenen família o bé perquè la tenen fora, però que tenen recursos pel seu manteniment i, per tan no requereixen del suport de Càrites.

Responsables: Maria Puigmal, Ma Rosa Güell

3.2.2.- Us ajudem (en funcionament)

Es tracta d'un projecte en què es proposa ajudar a la gent gran (visqui sola o no) en el maneig de les tecnologies, fonamentalment el mòbil, la tauleta, l'ordinador, els caixers i, si volen, altres. Consisteix a oferir-los uns tallers d'aprenentatge en el maneig de les tecnologies. Per fer aquesta tasca, es compta amb la participació dels alumnes de l'institut de Camprodon.

Responsables: Maria Puigmal, Ma Rosa Güell

3.3.- PROGRAMES DE COHESIÓ SOCIAL, SALUT I TURISME RESPONSABLE

3.3.1.- PARLEM DE LA VALL AMB LA NOSTRA GENT (en funcionament)

És un Cicle de tertúlies de temes d'interès amb l'objectiu de donar a conèixer a la gent de la Vall la història, costums, tradicions i llegendes de la nostra Vall a través d'un cicle de tertúlies. Ha funcionat amb gran èxit el 2023. Programat pels mesos vinents.

Persones responsables: Ma Rosa Güell, Joaquim Ros, Fernando Vila.

3.3.2 RETRATS DE VIDA

Es tracta d'un nou projecte que pretén recuperar i immortalitzar la veu de persones grans de la Vall que tenen uns coneixements o passat que cal preservar en vídeo i per escrit. És una manera de preservar per la posteritat el patrimoni humà de la Vall de Camprodon.

Persones responsables: Núria Mayà, Lluís Manyoses i Jaume Bertrantpetit.

3.3.3.- PROJECTE DE TURISME de la Vall de Camprodon

Després d'unes sessions de debat, es va impulsar, conjuntament amb la Mancomunitat de la Vall de Camprodon, una sessió de pluja d'idees pel 24 d'octubre de 2023, amb participació oberta per tal de formar els grups de treball necessaris. Molt exitosa d'assistència i participació. Alineament amb els postulats del model regeneratiu i circular de turisme, amb un turisme sostenible, responsable i innovador. Alineament amb el Compromís Nacional pel Turisme Responsable.

Persona responsable: Albert Rigat.

3.3.4.- CENTRE ESPORTIU, RECREATIU I CULTURAL

S'està estudiant i dissenyant com hauria de ser el centre esportiu multi activitats per a totes les edats que permeti la pràctica de l'esport, la socialització de la gent de la Vall, generant espais de trobada i amb un vessant cultural. Com a conjunt es tracta d'un centre de socialització saludable. Existeix ja una proposta formal, en la que hi ha espais d'esport (molt especialment una molt necessària piscina climatitzada), amb moltes zones de socialització des d'esportiva (planta baixa) a més social (primera) o cultural (segona). És un projecte fonamental per l'estructuració social de la Vall, tant per joves com per gent gran i base d'una població saludable.

Responsable: Albert Rigat i Fernando Vila.

3.4.- BIOECONOMIA

3.4.1.- ACCIÓ PER DESENVOLUPAR NOU MODEL D'AGRICULTURA I RAMADERIA RENDIBLE I SOSTENIBLE. "PROJECTE VALLS CIRCULARS: AGROECONOMIA MULTISECTORIAL RESILIENT A LA VALL DE CAMPRODON PER ADAPTAR ENTORNS DE MUNTANYA AL CANVI CLIMÀTIC"

En aquesta acció es recullen 3 eixos de treball principals:

- A. MILLORAR LA RENDIBILITAT DE LES ACTIVITATS AGRÀRIES - Mitjançant l'obtenció de productes locals de major valor afegit es pretén assegurar la viabilitat i continuïtat de les explotacions agràries.
- B. ADAPTAR LES ACTIVITATS AGRÀRIES AL CANVI CLIMÀTIC- Mitjançant la implantació de noves produccions i noves tecnologies.
- C. FOMENTAR LA INSTAL·LACIÓ DE NOUS PRODUCTORS AGRARIS- Mitjançant la instal·lació de nous productors, principalment joves, es preveu fomentar la gestió agrària i forestal.

Responsable: Guillem Pastoret.

3.4.2.- ACCIÓ PER ACONSEGUIR UN MODEL DE GESTIÓ FORESTAL RENDIBLE I SOSTENIBLE. “PROYECTO TRACTOR DE BIOECONOMÍA PARA LA CONSECUCCIÓN DE PAISAJES AGROFORESTALES SOSTENIBLES Y RESILIENTES EN LA VALL DE CAMPRODON.”

A la Vall de Camprodon, en un percentatge superior a la mitja de Catalunya, hi ha un problema d'aforestació important, és a dir hi ha hagut una conversió molt gran de terrenys (agrícoles o ramaders) en boscos. En conseqüència, i lligat al tema energètic i agroalimentari que volem desenvolupar, això ens porta a establir un altre eix estratègic molt important com és la gestió forestal, amb l'aprofitament de la fusta per obtenir energia i augment dels terrenys per pastura de bestiar. Aquesta gestió ens ha de permetre construir un paisatge mosaic útil amb espais on poder obtenir de forma sostenible el producte agroalimentari i energètic. A banda, ha de servir per mitigar els efectes del canvi climàtic, reduir el risc d'incendis i protegir i augmentar la biodiversitat.

Responsable: Esteve Costa.

3.4.3.- ACCIÓ PER ACONSEGUIR UN MODEL ENERGÈTIC SOSTENIBLE

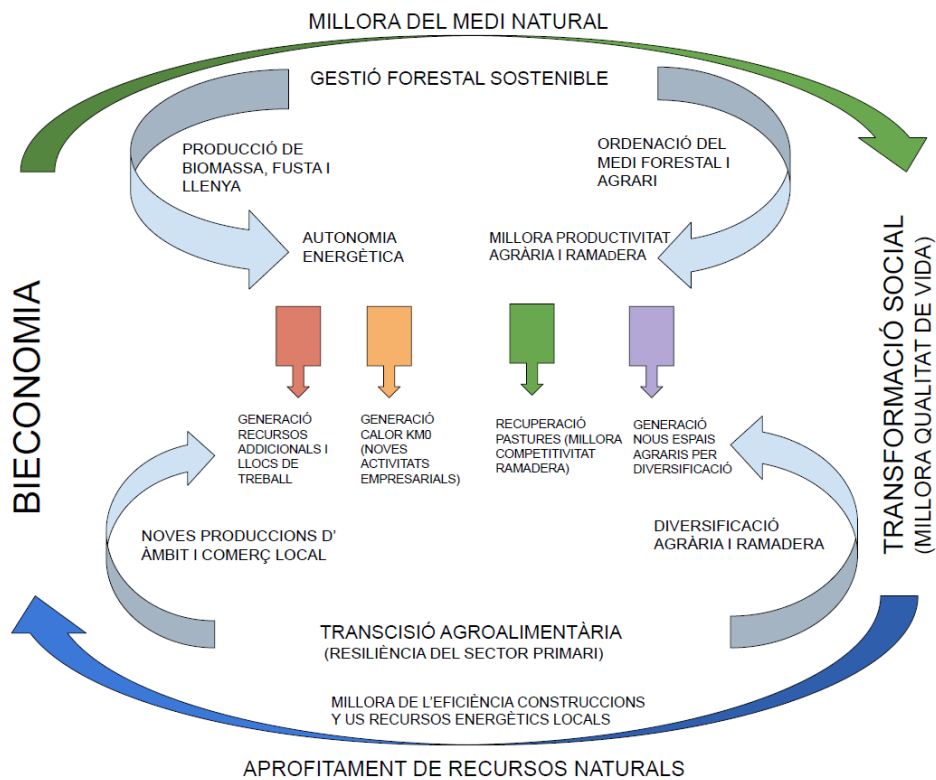
En aquest grup d'accions es poden plantejar tres aspectes, en col·laboració amb la Fundació **EuroPACE**: i) Accions de pedagogia a tota la població de la Vall perquè cada llar pugui ser més sostenible ii) Actuar en l'àmbit de la regeneració urbana i rehabilitació de habitatges i iii) Actuar per a impulsar l'autoconsum (incloent-hi la possibilitat de desenvolupar Comunitats Locals d'Energia)

A més s'ha tirat endavant tot un projecte d'aconseguir una regió autàrquica o autònoma energèticament, que és un territori (en el nostre cas la Vall de Camprodon) que té un grau d'autonomia i control sobre la producció i ús de l'energia. Això pot incloure la capacitat de generar electricitat a partir de fonts d'energia locals i sostenibles, així com la capacitat d'establir polítiques i regulacions energètiques pròpies. Aquest tipus de regió pot tenir una major independència en termes energètics i pot ser menys dependent de fonts externes d'energia. Des de la FCVC volem posicionar la vall com territori verd, sostenible i ecològic, i creiem que ho hem de fer decididament però també explicar-ho amb potents campanyes de comunicació i difusió tant per part dels ajuntaments com de la Fundació i els diferents agents de la societat local.

Les fonts d'energia sostenibles que considerem són: energia hidràulica, energia per combustió de biomassa, energia fotovoltaica i energia eòlica, que en els plans haurien de substituir les actuals de gas, gasoil (mobilitat i calefacció) i gasolina.

3.4.4.- INTEGRACIÓ DE LA BIOECONOMIA

La integració dels tres projectes configura el “**Projecte d'Especialització cap a la Bioeconomia de la Vall de Camprodon**” redactat per la FCVC que dona una visió conjunta, imbricada i d'un gran valor afegit, tal com pot veure's en la figura següent.

Cal afegir que com a pas previ al projecte de Bioeconomia, s'ha arribat a un acord amb la Generalitat per iniciar una prova pilot a la Vall de Camprodon, per crear paisatges agroforestals resilient al canvi climàtic, promoguda pel Departament d'Acció Climàtica de la Generalitat. S'entén per paisatge resilient aquell que és capaç de recuperar-se de les perturbacions, els incendis o els canvis tant ambientals com socioeconòmics i, per tant, augmenta la capacitat del territori de poder adaptar-se als canvis futurs.

Amb aquest pilot es pretén fer una gestió integral del territori per optimitzar els recursos naturals, els serveis i l'economia local amb l'objectiu de crear un paisatge agroforestal resilient als efectes de la crisi ambiental global. Doncs, es pretén desenvolupar un nou model de cogestió que integra les diferents polítiques públiques perquè tinguin sinergies positives entre elles, i que es basa en l'eficiència de la gestió i amb la voluntat que sigui perdurable en el temps.

Per dissenyar aquests paisatges s'identifiquen quins atributs locals cal valorar i quins d'aquests es considera que cal modular per augmentar-ne la resiliència davant de potencials factors de canvi socials, econòmics o ambientals. Alguns dels atributs a valorar poden ser la conservació de la biodiversitat, la superfície forestal, caps de ramaderia, nombre de pastures, disponibilitat d'aigua, la qualitat del sòl o la prevenció d'incendis forestals, per exemple. La proposta de transformació del paisatge vindrà determinada per un treball inicial per part de tècnics del Departament, investigadors i el Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC). Després es faran sessions participatives per acabar d'aterrar els models locals amb tots els agents que ja té detectats la Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon. Després d'això es preveu una injecció econòmica important per part de la Generalitat per dur a terme les accions que es convinguin.

Aquests models de paisatges agroforestals resilients serà un important punt de partida per emprendre accions després. Accions que siguin sostenibles i que es puguin mantenir en el temps.

Responsable: Maite Viguera.

4- EL PROJECTE D'ESPECIALITZACIÓ CAP A LA BIOECONOMIA DE LA VALL DE CAMPRODON

Aquest projecte és potser el més complex i ambiciós que s'està portant a terme des de la Fundació. Arran de la pluja d'idees que comentàvem de l'estiu del 2022 es va veure que el problema més greu que podia tenir la Vall a futur estava clarament relacionat amb el paisatge i la pagesia. La Vall té una aforestació molt important amb el risc d'incendis que això suposa i, per altra banda, una pagesia que cada vegada li costa més guanyar-se la vida i que està en clar descens.

El motor econòmic de la Vall avui dia és el turisme, que valora uns paisatges únics ben cuidats pels cada vegada menys ramaders i agricultors de la zona. Però creiem que aquesta autenticitat que encara té la Vall podria anar minvant si no fem res per cuidar els nostres boscos i ajudar als nostres pagesos i ramaders a què tinguin explotacions rendibles i que s'adaptin al futur que vindrà marcat pel canvi climàtic.

Considerem que per fer això viable, tenir un futur millor i aconseguir el benestar de les persones de la Vall hem de seguir les normes dels sistemes naturals i que apliquen els principis de la bioeconomia circular amb l'objectiu de convertir-nos en una Vall de zero emissions, tal com proposa la UE per a l'any 2050, i sostenible a escala social, ambiental i econòmic, amb una autarquia energètica. Això es vol assolir mitjançant la transferència de coneixement i innovació en els projectes i processos que es duguin a terme; de fet l'objectiu general és molt ampli i s'han de dur a terme accions en molts sentits per tal de confluïr en una Vall on els principis de desenvolupament sostenible estiguin assentats per tots ells, des del compromís social dels habitants i visitants fins a les accions sobre el territori per fer-lo amable i sostenible.

L'any 2012 la Comissió Europea va aprovar l'Estratègia europea de bioeconomia dirigida a orientar l'economia europea cap a un ús més gran i més sostenible dels recursos renovables. L'estratègia identificava 5 objectius a què havia de contribuir: (1) garantir la seguretat alimentària, (2) gestionar els recursos naturals de manera sostenible, (3) reduir la dependència dels recursos no renovables, (4) mitigar i adaptar-se al canvi climàtic, i (5) crear llocs de treball i mantenir la competitivitat de la UE. Actualitzada el 2018, amb un pla d'acció per desenvolupar una bioeconomia sostenible i circular al servei de la societat, el medi ambient i l'economia d'Europa. Pretén accelerar el desplegament d'una bioeconomia europea sostenible per maximitzar-ne la contribució a l'Agenda 2030 i els seus Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que ressalten la importància d'una bioeconomia circular i sostenible per a assolir els seus objectius. La Comissió Europea assenyala que la bioeconomia comprèn aquelles parts de l'economia que utilitzen recursos biològics renovables de la terra i el mar, com: cultius, boscos, peixos, animals y microorganismes per produir aliments, materials i energia. Es tracta de produir basant-se en el coneixement i utilització dels recursos, processos i mètodes biològics per proporcionar béns i serveis de manera sostenible en tots els sectors econòmics. Per tant, es vol explotar de manera sostenible tots els actius naturals de la Vall.

La bioeconomia promou el Desenvolupament Sostenible y amb això els [Objectius marcats per l'ONU](#) (ODS, Objectius de Desenvolupament Sostenible), amb un alt contingut d'inclusió social, principalment en camps d'agricultura, i perspectives d'alt creixement a causa de les oportunitats de diversificació de les economies i generació de noves cadenes de valor que

reforcen les existents. De fet, els ODS cobreixen la dimensió social, econòmica i ambiental de la sostenibilitat i aborden cinc grans àmbits: planeta, persones, prosperitat, pau i aliances.

Pel que fa a l'Estat, l'Estratègia Nacional de Bioeconomia d'Espanya és una iniciativa que té com a model una economia basada en el coneixement, ecològica i resistent, descarbonitzada i competitiva. També proposa l'aplicació dels principis d'una bioeconomia circular i la descarbonització dels processos de producció i de consum. S'hi defineix la bioeconomia com: "el conjunt de les activitats econòmiques que obtenen productes i serveis, generant valor econòmic, utilitzant, com a elements fonamentals, els recursos d'origen biològic, de manera eficient i sostenible. El seu objectiu és la producció i comercialització d'aliments, així com productes forestals, bioproductes i bioenergia, obtinguts mitjançant transformacions físiques, químiques, bioquímiques o biològiques de la matèria orgànica no destinada al consum humà o animal i que impliquin processos respectuosos amb el medi, així com el desenvolupament dels entorns rurals."

Per altra banda, l'Estratègia de la Bioeconomia de Catalunya 2030 planteja els 7 objectius estratègics principals que configuren l'eix vertebrador de l'EBC2030 que són els següents:

Objectius vinculats a la generació d'activitat econòmica

- 1.- Millorar l'aprofitament de la biomassa de Catalunya mitjançant la caracterització, quantificació, optimització de la gestió i distribució
- 2.- Desenvolupar un teixit empresarial basat en la bioeconomia circular arreu del territori, amb especial atenció al primer sector
- 3.- Fomentar l'ús i consum de bioproductes, bioenergia i biomaterials al mercat
- 4.- Promoure els paisatges agroforestals resilents i la provisió sostenible de serveis ecosistèmics en el context de la bioeconomia circular catalana

Objectius facilitadors amb caràcter transversal

- 5.- Situar el coneixement com a motor de la bioeconomia circular
- 6.- Enfortir el rol de l'Administració i adaptar el marc normatiu i legal de manera que afavoreixi la bioeconomia circular a Catalunya
- 7.- Preparar la societat catalana per al canvi cap a la bioeconomia circular

La bioeconomia és també un model de cohesió en l'àmbit territorial que, a més, concilia el desenvolupament humà i la generació d'ocupació amb la conservació dels ecosistemes i la revalorització del territori. Es tracta d'un procés amb múltiples connexions a escala econòmica, social i ambiental, el desenvolupament del qual requereix una transformació social i de procediments a curt, mitjà i llarg termini. Totes aquestes iniciatives tenen un impacte directe en la qualitat de vida de les persones que hi resideixen i aquest és l'objectiu principal de la Fundació Comunitària.

El darrer Congrés BIT, referent de la Bioeconomia, Innovació i Tecnologia, organitzat pel Departament d'Acció Climàtica Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya, va extreure 5 idees clau:

1. El context global fa de la bioeconomia no només una oportunitat, sinó una necessitat de país.
2. Necessitem un sector primari i forestal empoderat, eficient i sostenible que proveeixi d'aliments i materials locals perquè es desenvolupi una indústria fonamentada en bioeconomia.
3. El congrés BIT ha estat una visualització que tenim capacitat tecnològica per fer la bioeconomia més rendible a Catalunya (aprofitament de recursos i generació de tecnologies locals).
4. Tenim un context de finançament i d'ajudes de l'administració que poden catalitzar la inversió inicial.
5. La generació de negoci focalitzada en bioeconomia ha de servir per millorar els paisatges i donar valor i repoblar al territori rural.

Aquests punts coincideixen plenament amb les necessitats que vam extreure de la [Jornada pluja d'idees](#) i que va ser el preludi del treball que està duent a terme avui el grup d'accions de la Fundació. A més, en aquest macroprojecte de la Fundació ens sentim plenament identificats amb els cinc grans àmbits dels ODS: planeta, persones, prosperitat, pau i aliances. És per això que en aquest gran projecte tenim com a objectiu propi preservar el nostre entorn i de forma extensiva contribuir a preservar el planeta, les persones de la vall per a les que volem un futur pròsper i en pau i per la qual cosa estem establint totes les aliances que calgui amb els diferents agents del territori per aconseguir el nostre principal objectiu: una Vall on tothom hi pugui viure, treballar i ser feliç.

L'objectiu global del projecte de Bioeconomia de la Vall de Camprodon és assolir ecosistemes forestals i agrícoles que tinguin cura de la biodiversitat i socioeconòmicament sostenibles davant l'emergència climàtica.

Els objectius específics per obtenir aquests paisatges resilents seran:

- Balanç hídric
- Risc d'incendi
- Biodiversitat i hàbitats
- Activitat agro-ramadera
- Paisatge amb atractiu turístic i de qualitat

També necessitem unes accions motores que mobilitzin tota la cadena de valor.

Accions motores:

- **Estudi del balanç energètic dels boscos de la Vall públics i privats (plans d'ordenació) i estudi dels potencials consums poblacionals (administracions, hotels, indústria, particulars)**
- **Estudi de viabilitat de muntar xarxes de calor en els 6 municipis per abastir les poblacions.**
- **Assessorament tècnic per a reconversió de sistemes de calefacció en habitatges i activitats en àmbit rural**
- **Dinamització de la gestió forestal per assolir el subministrament energètic a la Vall de la mateixa biomassa i per valorar altres productes fusters i recursos endògens.**

Les accions principals estan enfocades a realitzar canvis en les diferents estructures i cobertes del sòl i en la gestió forestal per tal de recuperar pastures i prats de muntanya així com diversificar la gestió forestal per maximitzar tant la biodiversitat com la bioeconomia.

- **Recuperació d'espais agraris abandonats, resiliència de les explotacions ramaderes extensives davant el canvi climàtic i biodiversificació agrària.**

Referent a aquest últim punt, el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico ja ha atorgat una subvenció a la Mancomunitat de 175.073,42 euros per tirar endavant el projecte anomenat *“Valles Circulares: Agroeconomía multisectorial resiliente en la Vall de Camprodon para adaptar entornos de montaña al cambio climático”*.

Aquesta suma, junt amb una aportació de la mateixa Mancomunitat, permetrà treballar en la transformació agroalimentària de la Vall a nivell de diversificació agrària i adaptació al canvi climàtic, mitjançant la implantació de noves produccions i aplicació de noves tecnologies; i sobretot, orientat a la millora de la rendibilitat de les activitats agràries, mitjançant l'obtenció de productes locals de major valor afegit.

Aquest projecte inclou un estudi analític previ, formació als agricultors i ramaders i una sèrie de proves pilot per avaluar la viabilitat de les noves produccions proposades, així com mentories dirigides directament a les explotacions agràries de la Vall de Camprodon.

Per aconseguir tirar endavant aquest projecte global de Bioeconomia és necessària l'entesa entre tots els actors. Per tant, en l'àmbit estratègic la FCVC està establint una dinàmica col·lectiva al nostre territori, fonamentada en la cooperació d'actors diversos (administracions, associacions, habitants, empreses, escoles, etc...) que sumi intel·ligències i que conjuntament condueixi a una transformació profunda de la vall. Per això, l'equip d'accions de la Fundació fa temps que estableix reunions amb tots els agents necessaris per assolir aquesta fita.

Actualment, ja es disposa d'una forta interrelació entre tots els agents del territori amb el lideratge la Fundació Comunitària de la Vall de Camprodon. Els principals agents implicats són la Mancomunitat de la Vall de Camprodon, que representa 6 municipis i que esdevé el promotor de dos dels projectes redactats; el Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès; l'Associació de Propietaris Forestals; la Fundació EuroPace o el mateix CTFC que volen participar activament en el Projecte. També es compta amb el suport d'altres entitats i associacions com l'ADF de la Vall de Camprodon; l'Associació Leader Ripollès Ges Bisaura; l'Agència de Desenvolupament del Ripollès i la marca de garantia Producte del Ripollès; el Consorci Alta Garrotxa; l'Associació de Criadors d'Eugues; Criadors de Vaca Bruna del Pirineu; l'Associació de Dones del món rural; i el mateix Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat.

Es vol que la cooperació entre tots els actors de la Vall permeti tirar endavant diferents projectes que s'engloben dins d'un gran projecte social, cultural, econòmic i mediambiental. Estem convençuts que creant un ecosistema cooperatiu territorial arribarem a tirar endavant aquest gran projecte.

El projecte d'especialització cap a la bioeconomia de la Vall de Camprodon es mostrarà com a referent al Congrés BIT el 21 de març de 2024.

Està previst que aquest projecte s'exposi com a referent al Congrés de la Bioeconomia, Innovació i Tecnologia organitzat per la Generalitat, Ajuntament de Vic i Fira Lleida, que tindrà lloc els dies 21 i 22 de març a l'Edifici "El Sucre de Vic". En concret està prevista una ponència sobre el tema el dia 21, dia en el qual també es farà una taula rodona sobre els paisatges agroforestals resilents.

Més informació a: <https://www.congresbit.cat/programa/>

1- BIOGRAFIES DELS PORTAVEUS

Projectes varis de la Fundació (FCVC):

Teia Guillaumes (Presidenta de la FCVC. Mestra d'educació primària professió)

Jaume Bertranpetit (Vicepresident de la FCVC i coordinador Accions. Catedràtic Emèrit / Emeritus Professor IBE, Institut de Biologia Evolutiva (UPF-CSIC))

Montse Pairó (Mestra jubiliada. Membre FCVC)

Anna Puixeu (Graduada en Ciències Polítiques i de l'Administració. Membre FCVC)

Maite Vigueras (Llicenciada en Ciències Econòmiques i especialista en Comerç Internacional i Màrqueting. Membre FCVC)

Marià Morer (Enginyer Mecànic i Tèxtil. Membre FCVC)

Ma Rosa Güell (Dra. En Medicina, especialitat Pneumologia. Membre FCVC)

Albert Rigat (Diplomat en Turisme i hoteler. Membre FCVC)

Lourdes Cros (Tècnica en Relacions Públiques. Membre FCVC)

Cristina Ventura (Llicenciada en Ciències Econòmiques. Membre FCVC))

Maria Puigmal (Membre FCVC)

Joaquim Ros (Director retirat de Mercats Majoristes i Promoció i Director d'Explotació de Mercabarna. Membre FCVC)

Fernando Vila (Arquitecte. Membre FCVC))

Núria Mayà (Periodista. Membre FCVC)

Projecte Bioeconomia:

Teia Guillaumes (Presidenta de la FCVC. Mestra d'educació primària professió)

Jaume Bertranpetit (Vicepresident de la FCVC i coordinador Accions. Catedràtic Emèrit / Emeritus Professor IBE, Institut de Biologia Evolutiva (UPF-CSIC))

Guillem Pastoret (Enginyer Agrònom)

Esteve Costa (Enginyer Agrònom)

Maite Vigueras (Llicenciada en Ciències Econòmiques i especialista en Comerç Internacional i Màrqueting. Membre FCVC)

2- INFORMACIÓ DE CONTACTE

Telèfon FCVC: +34 621 267 461

e-mail: fcvalldecamprodon@gmail.com

Núria Mayà (Periodista): +34 606 828 410

comunicaciofcvc@gmail.com

3- ANNEXOS (Materials de Comunicació, fotografies, vídeos...)

<https://www.fcvc.cat/>

[jornada de captació d'idees](#)

Projecte Mentoria:

<https://www.fcvc.cat/wp-content/uploads/2022/10/Accio%CC%81-Mentors.pdf>

<https://www.fcvc.cat/en-marxa-les-mentories-per-a-alumnes-de-4r-deso/>

Projecte Parlem de la Vall amb la nostra gent:

<https://www.fcvc.cat/la-rosa-m-guell-ens-explica-el-perque-de-les-xerrades/>

<https://www.fcvc.cat/un-estiu-de-tertulies-experiencies-compartides-i-grans-amistats/>

<https://www.fcvc.cat/parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-de-la-fundacio-germans-vila-riera/>

<https://www.fcvc.cat/parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-amb-els-amics-de-sant-antoni/>

<https://www.fcvc.cat/parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-de-vallter-2000/>

<https://www.fcvc.cat/la-nostra-pagesia/>

<https://www.fcvc.cat/video-de-la-xerrada-parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-de-la-nostra-pagesia/>

<https://www.fcvc.cat/parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-de-la-fotografia-i-la-vall/>

<https://www.fcvc.cat/video-de-la-xerrada-parlem-de-la-vall-amb-la-nostra-gent-parlem-de-fotografia/>

Totes les tertúlies en vídeo a:

YouTube: <https://www.youtube.com/@fcvalldecamprodon/>

Projecte “Us ajudem”

<https://www.fcvc.cat/us-ajudem-un-projecte-que-vincula-joves-i-grans-a-traves-de-la-tecnologia/>

Projectes de formació:

<https://www.fcvc.cat/curs-gratuit-dorientacio-empresarial/>

<https://www.fcvc.cat/dilluns-fem-una-sessio-formativa-sobre-el-sector-agrari-a-la-vall/>

<https://www.fcvc.cat/finalitzem-el-curs-dorientacio-empresarial/>

<https://www.fcvc.cat/sessio-formativa-sobre-viabilitat-del-sector-agrari/>

<https://www.fcvc.cat/segona-formacio-agraria-per-a-joves-de-la-vall-de-camprodon/>

Turisme

<https://www.fcvc.cat/jornada-de-captacio-didees-sobre-turisme/>

<https://www.fcvc.cat/molt-contents-i-agraits-de-la-participacio-en-la-captacio-didees-sobre-turisme/>

Projecte Bioeconomia

<https://www.fvc.cat/avanca-el-projecte-de-bio-economia-de-la-vall/>

<https://www.fvc.cat/voleu-companyia-us-acompanyem/>